Verslag Expertmeeting
Het omgevingsplan als instrument voor meer grip op indirecte lozingen

Datum: 20 maart 2025
Locatie: DCMR
Aanwezigen: zie bijlage met lijst van aanwezigen

---

1. **Welkom en opening (Tjitske)**
   Op 26 september 2024 was de eerste expertmeeting. Die heeft geresulteerd in de definiëring van 6 inhoudelijke thema's in relatie tot indirecte lozingen en het omgevingsplan.

   Een werkgroep bestaande uit DCMR, ODH, HHD, gemeente Rijswijk, NAD en juridische ondersteuning heeft de 6 thema's verder uitgewerkt. Vandaag, 20 maart 2025, wordt het resultaat gepresenteerd en besproken.

   Ook de gemeente Lansingerland en Vlaardingen zijn bezig met het implementeren van de omgevingswet in de fase van omgevingsvisie en omgevingsprogramma. HHD is met verschillende gemeenten in gesprek over de plek van water in de plannen. In alle gevallen worden indirecte lozingen daarbij nog niet meegenomen, het ontbreekt vooral aan kennis.

2. **Inleiding Case Rijswijk (Kitty)**
   De gemeente Rijswijk is bezig met het opstellen van het omgevingsplan. De regels uit de bruidsschat worden daarin overgenomen en de hemelwaterverordening wordt geïntegreerd. Er worden accenten gelegd daar waar de gemeente meer nadruk wil leggen.

   Kitty geeft aan dit het liefst in gezamenlijkheid met alle Delfland gemeenten op te pakken zodat er eenduidigheid is, ook voor de omgevingsdiensten is dat de meest gewenste situatie.

3. **Handreiking Stedelijk Waterbeheer (Simon)**
   Alle gemeenten moeten uiterlijk eind 2031 de bruidsschat hebben omgezet naar het omgevingsplan. De handreiking kan worden gebruikt in de hele beleidscyclus (visie → programma → regelgeving). Het is belangrijk dat de verschillende documenten op elkaar aansluiten. Dat betekent dat al in de omgevingsvisie haakjes moeten worden opgenomen voor latere regels m.b.t. indirecte lozingen.

   De handreiking bevat voorbeeldteksten en -regels voor alle fasen van de beleidscyclus en alle water gerelateerde onderwerpen en geeft daarmee concrete handvaten om water een plek te geven in het proces.

   Link naar: Handreiking stedelijk waterbeheer onder de Omgevingswet

4. **Bespreking per thema**

   Thema 1 - Indirecte bedrijfslozingen (Tjitske)
   Op dit moment is er voor de gemeente Rijswijk nog onvoldoende specifieke informatie om aanvullende regels voor indirecte bedrijfslozingen op te nemen in het omgevingsplan.

   De provincie coördineert een traject met als doel alle risicovolle lozingen te beoordelen en waar nodig aan te passen. Daarvoor worden verschillende bouwstenen uitgewerkt die meer inzicht gaan geven in de risico's en impact van de indirecte bedrijfslozingen en er is een pilot met bedrijfsbezoeken.

   De oproep is aan alle NAD gemeenten om hierbij aan te sluiten door ondertekening van het convenant. Leidschendam-Voorburg, Rijswijk en Den Haag hebben al ondertekend, net als HHD, ODH en DCMR. Zij maken deel uit van de koplopergroep waar alle informatie wordt gedeeld.
   Mocht je hiervan niet op de hoogte zijn, neem dan even contact op met Tjitske.

   Nieuwsbericht: Koplopergroep gaat samenwerking aan om meer grip te krijgen op rioolwaterlozingen bij bedrijven - Provincie Zuid-Holland

Thema 2 – Lozingen vanuit WKO (Chahid)
De grootste uitdaging wat betreft de waterkwaliteit is het Chloride gehalte in het geloosde water. Door uit te gaan van de maximaal gewenste chlorideconcentratie bij het hoofdrioolgemaal kan het maximale debiet worden teruggerekend. HHD en Rijswijk werken aan een kaart zodat bij een aanvraag direct het maximaal te lozen debiet kan worden aangegeven. De gemeente geeft daarbij aan wat de maximale capaciteit is van riolering/gemaal.

De oproep van HHD/Chahid is om bij de aanleg van WKO systemen altijd ook het hoogheemraadschap te betrekken zodat gezamenlijk kan worden gekeken naar de impact.

Aanvulling vanuit de groep is dat ook al eerder naar de concentratie moet worden gekeken vanwege de impact op de betonnen riolering.

Thema 3: Lozingen vanuit bronneringen via het hemelwaterriool (Kitty)
Het stroomschema dat binnen het NAD is ontwikkeld voor de beoordeling van bronneringen is recentelijk ge-update en uitgebreid met een stoffenlijst.

Het uitgangspunt is dat het (freatisch) grondwater schoon is en dus zonder meer mag worden geloosd. Tenzij er aanwijzingen zijn voor vervuiling, dan moet nader onderzoek worden gedaan.

Binnen HHD wordt nog uitgezocht of het beoordelingskader voor directe lozingen hier zou kunnen worden toegepast aangezien de lozing rechtstreeks op het oppervlaktewater uitkomt.

Thema 4: Differentiëren horeca bedrijven aangaande vetafscheider (Coen)
Voor sommige bedrijven is de voorgeschreven vetafscheider veel te groot en duur en bovendien nemen deze een onwenselijke plek in, in de openbare ruimte. Er bestaan kleinere vetafscheiders maar die zijn niet gecertificeerd. In de praktijk worden nu heel vaak maatwerkvoorschriften opgesteld die aangeven dat een bedrijf geen vetafscheider hoeft te installeren.

Het zou tijdwinst opleveren als de categorie horeca bedrijven die geen of een kleinere vetafscheider nodig hebben zou kunnen worden gedefinieerd. Het is een praktisch idee maar de definiëring van deze groep blijkt erg lastig.

Ideeën uit de groep:
- Meerdere bedrijven die samen één vetafscheider gebruiken (vb. LV).
- Bacteriën inzetten die het vet afbreken bij het rioolgemaal (vb. LV).
- Met de branche kijken wat te doen, zij hebben er zelf ook last van.
- Bewustwording bij vetproducenten die niet onder de categorie horeca vallen.
- Op basis van de bedrijven waarvoor de afgelopen jaren maatwerkvoorschriften zijn opgesteld om het lozen van afvalwater zonder vetafscheider toe te staan, kunnen wij een definitie opstellen die duidelijk maakt wanneer een afscheider niet nodig is.

Thema 5: Opnemen specifieke zorgplicht (Simon)
De specifieke zorgplicht is de basis voor alle regels m.b.t. milieubelastende activiteiten inclusief lozingen in de riolering, samenvattend zou je kunnen zeggen: ‘gebruik je gezond verstand’. De specifieke zorgplicht zelf geeft niet veel concrete handvaten voor bedrijven waaraan ze moeten voldoen. Dat wordt in andere regels uitgewerkt.

Om het concreet te maken wordt in de handreiking stedelijk waterbeheer voorgesteld om de waarden voor de parameters die voorheen in de toelichting Activiteitenbesluit stonden in het omgevingsplan op te nemen. Dat geeft duidelijkheid bv. over de temperatuur van water dat geloosd wordt of de zuurgraad. Niet alle parameters staan erin maar die kunnen eventueel worden toegevoegd (zoals Chloride gehalte).

Ideeën uit de groep:
- Definitie toevoegen als ‘je mag geen stoffen lozen die verstopping / schade veroorzaken in riolering’ (vb. Vlaardingen).
- Als het waterschap eisen heeft kunnen die ook hier worden opgenomen.

Thema 6: Regels voor meten en bemonsteren t.b.v. rioolheffing (Hamed)
De gemeente Den Haag overweegt een belasting in te voeren op milieubelastende lozingen afkomstig van grond- en grondwatersaneringen, met als doel het aantal lozingen en de hoeveelheid ervan te beperken. Dit zorgt ook voor bewustwording en stimulans om lozingen te verminderen en alternatieve methoden te gebruiken.

Het idee was om de daarvoor benodigde meetverplichtingen te regelen in het omgevingsplan. Dat blijkt juridisch niet te kunnen omdat het niet aansluit bij de doelstelling van het omgevingsplan. Het zal moeten worden opgenomen in de verordening.

Het proces is nog gaande en de juridische en praktische haalbaarheid worden verder onderzocht samen met de ODH.

5. Conclusies

- Indirecte lozingen moeten worden meegenomen in de gehele beleidscyclus van omgevingsvisie naar omgevingsprogramma naar omgevingsplan.
- Er zijn nu concrete thema's en voorbeelden aangedragen waar de gemeenten mee aan de slag kunnen.
- De handreiking stedelijk water bevat talloze voorbeeldteksten die daarbij kunnen worden gebruikt en ingebracht in de beleidscyclus.
- Het wordt een uitdaging om deze kennis vast te houden omdat niet alle gemeenten al zo ver zijn om dit nu te implementeren.
- Een uniforme uitwerking voor alle gemeenten zou het meest ideaal zijn, ook voor de omgevingsdiensten. Bestuurders houden uiteraard hun autonome bevoegdheden om wel/niet in te stemmen en beargumenteerd af te wijken.
- Dit wordt wellicht ook op provinciaal niveau verder opgepakt. Vergelijkbaar met de instructieregel voor klimaat en groen bij bebouwing die nu ter inzage ligt.

6. Vervolgafspraken

- De werkgroep komt bij elkaar om de expertmeeting te evalueren en na te denken over een volgende stap. Gemeenten die hierbij mee willen nadenken zijn meer dan welkom.
- Gemeenten worden aangemoedigd om de provinciale samenwerking te ondertekenen en gebruik te maken van bestaande kennis en beleidsvoorstellen.

- Het NAD is beschikbaar voor vragen en ondersteuning, dat kan via Tjitske. Ook Simon blijft beschikbaar om te adviseren via het NAD zodat de ervaringen van gemeenten kunnen worden gedeeld.
- Er wordt in juni weer een NAD webinar georganiseerd over het onderwerp indirecte lozingen.

Bijlage: lijst met aanwezigen

	Naam	**Organisatie**	**Mail**
1	Coen Emmen	DCMR	coen.emmen@dcmr.nl
2	Jente Posthumus	DCMR	jente.posthumus@dcmr.nl
3	Jens van den Bos	DCMR	jens.vandenbos@dcmr.nl
4	Sietse Bos	Delft	sbos@delft.nl
5	Arie Markus	Den Haag	arie.markus@denhaag.nl
6	Arthur Hagen	Den Haag	arthur.hagen@denhaag.nl
7	Simon Handgraaf	FloLegal	simon@flolegal.nl
8	Chahid Lhajoui	HHD	clhajoui@hhdelfland.nl
9	Joost van den Berg	HHD	jvandenberg@hhdelfland.nl
10	Dingeman Zandijk	Lansingerland	dingeman.zandijk@lansingerland.nl
11	Hans Middendorp	Lansingerland	hans.middendorp@lansingerland.nl
12	Ewald Oude Luttinghuis	Leidschendam Voorburg	e.oude.luttikhuis@leidschendam-voorburg.nl
13	Tjitske Leemans	NAD	advies@tjitskeleemans.nl
14	Hamed Mohamadi	ODH	Hamed.Mohammadi@odh.nl
15	Anita Lelieveld	ODH	anita.lelieveld@odh.nl
16	Marc Leijtens	ODH	marc.leijtens@odh.nl
17	Rob Zeegers	Pijnacker Nootdorp	r.zegers@pijnacker-nootdorp.nl
18	Kitty Vollering	Rijswijk	kvollering@rijswijk.nl
19	Onno Claasen	Schiedam	o.claassen@schiedam.nl
20	Pieter Vellekoop	Vlaardingen	Pieter.Vellekoop@vlaardingen.nl